

UITVOERINGSPLAN

EN

UITVOERINGSPLAN

FLORA EN FAUNA

1	INLEIDING	6
	LEESWIJZER	8
2	UITGANGSPUNTEN EN KADERS	10
2.1	LANDELIJKE EN EUROPESE WET- EN REGELGEVING	11
2.2	PROVINCIALE REGELGEVING	14
2.3	VERGUNNINGVERLENING	15
2.4	TOEZICHT EN HANDHAVING	16
3	LEEFGEBIEDEN EN SOORTENBESCHERMING	18
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND EN NATURA 2000	19
3.2	BEHEERPLANNEN	20
3.3	SOORTENMANAGEMENTPLAN GEBOUWBEWONENDE VLEERMUIZEN EN VOGELS	21
3.4	BESCHERMING DIVERSE SOORTEN	21
3.5	OVERLASTGEVENDE SOORTEN	22

4 BEHEER, SCHADEBESTRIJDING EN JACHT 24

- 4.1 IMPLEMENTATIE NIEUWE WERKWIJZE VERGUNNINGVERLENING 25
- 4.2 BEHEER 25
- 4.3 SCHADEBESTRIJDING 29
- 4.4 JACHT 33

5 NIEUWKOMERS EN EXOTEN 34

- 5.1 (HER)INTRODUCTIE & SER 36
- 5.2 INVASIEVE EXOTEN 37

6 MONITORING EN ONDERZOEK 38

- 6.1 MONITORING VAN BESCHERMDE SOORTEN 40
- 6.2 OVERLAST VEROORZAKENDE SOORTEN EN INVASIEVE EXOTEN 41
- 6.3 AANVULLENDE PROJECTMATIGE MONITORING 41

BIJLAGE 42

ROLVERDELING 43

1

INLEIDING

Het beleid voor de natuur, met specifieke aandachtspunten Natura 2000, het robuuste Natuurnetwerk Nederland (NNN), het Natuurnetwerk Drenthe en het soortenbeleid is vastgelegd in de Omgevingsvisie Drenthe. De uitvoering van het beleid, zoals opgenomen in de Omgevingsvisie, is met betrekking tot de verschillende flora- en faunasoorten uitgewerkt in dit Uitvoeringsplan flora en fauna (Upff)

De provinciale ambities voor het flora- en faunabeleid worden niet gehaald met alleen de uitvoering van het wettelijke kader. Samenwerking door alle betrokkenen is essentieel om resultaat te boeken. Gelukkig zit die in Drenthe al van oudsher ingebakken. Het draait daarbij om het verbinden van ieders kracht, creativiteit en betrokkenheid. We hebben elkaar veel te bieden op het terrein van kennis, onderzoek en monitoring, het versterken van onderlinge netwerken, het leggen van

nieuwe verbanden en het faciliteren van initiatieven uit de samenleving die gezamenlijke doelen dichterbij brengen. Maar onze energie stopt niet bij de provinciegrens. Omdat de provincies sinds het Natuurpact in 2013 gezamenlijk meer verantwoordelijkheden voor het hele natuurbeleid hebben gekregen, wordt de onderlinge afstemming van het flora- en faunabeleid steeds belangrijker. Een uitwerking van de rolverdeling binnen dit beleid is weergegeven in de bijlage.

MONITORING

LEESWIJZER

Het Upff is in beginsel een uitwerking van de Omgevingsvisie. Daarnaast gelden er ook wettelijke regels voor de uitvoering. In hoofdstuk 2 zijn de uitgangspunten en kaders kort geschetst.

In Drenthe wordt allereerst gewerkt aan een leefgebiedenbenadering. Wanneer het leefgebied op orde is en soorten floreren, is extra aandacht in de meeste gevallen niet nodig. Daar waar soorten wel extra bescherming nodig hebben omdat leefgebieden nog onvoldoende op orde zijn, worden extra maatregelen getroffen. Een overzicht van de uitwerking van de leefgebiedenbenadering en de soortenbescherming staat in hoofdstuk 3.

Beheer, schadebestrijding en jacht worden uitgewerkt in hoofdstuk 4. In de tweede paragraaf over beheer worden ree en groot wild uitgewerkt. Daarna wordt de valwildregeling beschreven,

waarbij de Faunabeheereenheid Drenthe (FBE) een coördinerende rol speelt. Relatief gezien heeft Drenthe weinig faunaschade, slechts 1% van het landelijke totaal, maar de schades in Drenthe lopen wel jaarlijks op. Grootste veroorzakers zijn de brandgans, de grote Canadese gans, grauwe gans en kolgans. De aanpak van ganzen, andere schadeveroorzakende soorten en de afhandeling van faunaschade wordt in de derde paragraaf uitgewerkt. In de laatste paragraaf wordt de jacht beschreven.

Als een soort, die hier voorheen niet voorkwam, op eigen kracht Drenthe bereikt (een nieuwkomer), is deze soort welkom onder voorbehoud van schade en andere negatieve (maatschappelijke) effecten. Als een soort niet op eigen kracht maar via (her)introduktie Drenthe heeft bereikt, gelden er andere regels. In hoofdstuk 5 wordt de uitvoering omtrent nieuwkomers en exoten beschreven.

Om te kunnen bepalen waar en welke maatregelen en afspraken nodig zijn voor het beheren en beschermen van flora en fauna is gedegen informatie nodig. Het verzamelen van deze informatie gebeurt door middel van monitoring en onderzoek. Dit is in hoofdstuk 6 beschreven.

CANADESE GANS

GRAUWE GANS

VOLOP BLOEI IN HET
HEISCHRAAL GRASLAND
VAN HET HOLTINGERVELD

2

UITGANGSPUNTEN EN KADERS

De Omgevingswet, de Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsverordening (POV) vormen de kaders voor deze nota. Deze worden hierna kort toegelicht. In Drenthe willen we gastvrije natuur, met een goede balans tussen beschermen, beleven en benutten. Door het behouden en versterken van onze Drentse natuur en haar karakteristieke biodiversiteit werken we aan een robuuste en vitale natuur.

2.1 LANDELIJKE EN EUROPESE WET- EN REGELGEVING

De Omgevingswet, het bijbehorende Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn op 1 januari 2024 in werking getreden. Dit wetgevingskader is in de plaats gekomen van de Wet natuurbescherming, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming. Daarnaast bevat de Omgevingswet tal van andere voormalige wetten zoals de Wet Ruimtelijke Ordening

De verplichting om diersoorten die vrij in het wild leven en hun biotopen te beschermen vloeit deels voort uit internationale afspraken over biodiversiteit, waaronder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn van de Europese Unie en de Verdragen van Bern en Bonn. Enkele honderden van de in Nederland voorkomende soorten zijn wettelijk beschermd. De Omgevingswet, het Bal en het Bkl regelen dat onder bepaalde voorwaarden van het beschermingsregime mag worden afgeweken. Voor het grootste deel van die afwijkingen is de provincie bevoegd, hoewel er in

de wet- en regelgeving ook Rijksbevoegdheden zijn vastgelegd. Een belangrijk instrument daarvoor is het verlenen van omgevingsvergunningen voor flora- en fauna-activiteiten. Onder de Omgevingswet verlenen Gedeputeerde Staten deze omgevingsvergunningen.

Het gaat de provincie niet alleen om het verlenen of weigeren van omgevingsvergunningen om afwijking van de wettelijke verboden toe te staan (negatief overheidsoptreden), maar de provincie dient ook actief op te treden voor natuurherstel en natuurbehoud (positief overheidsoptreden). Instrumenten die de provincie daarvoor ter beschikking heeft zijn vooral van financiële aard, zoals subsidieregelingen. De samenwerking tussen provincie enerzijds en terreinbeherende organisaties en andere grondgebruikers anderzijds, zijn de sleutel tot succes bij deze taak. Daarnaast kan de provincie via het ruimtelijk beleid sturend optreden zoals met de aanwijzing en begrenzing van Natura 2000-gebieden en het NNN.

HABITATTYPE STUIFZAND IN HET BALLOËRVELD

JAPANSE DUIZENDKNOOP IS EEN INVASIEVE EXOOT

Ingevolge artikel 2.18 van de Omgevingswet heeft de provincie waar het gaat om natuur de volgende hoofdtaken:

SOORTENBESCHERMING het behoud of herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen, van hun biotopen en habitats, en van in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats, in overeenstemming met de internationaal-rechtelijke verplichtingen,

GEBIEDSBESCHERMING voor Natura 2000-gebieden, in overeenstemming met de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gedeelten daarvan in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, en – voor bijzondere nationale natuurgebieden, die nodig zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen,

BESTRIJDING VAN EXOTEN de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Ook waar het gaat om het verlenen van omgevingsvergunningen zijn Gedeputeerde Staten aan zet. In het

kader van de soortenbescherming toetst het college of er een goede wettelijk aanvaarde grond is voor ingrepen, en in hoeverre er alternatieven voor de ingreep bestaan. In ieder geval moeten Gedeputeerde Staten ervoor zorgen dat beschermde soorten in een gunstige staat van instandhouding blijven voortbestaan. Daarnaast speelt de provincie – in samenwerking met de FBE – een belangrijke rol waar het gaat om faunabeheer en hebben zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten enkele bevoegdheden ten aanzien van de jacht. Zo zijn Provinciale Staten bevoegd om regels te stellen waar de FBE en de door de FBE vastgestelde faunabeheerplannen aan moeten voldoen en kunnen Gedeputeerde Staten faunabeheerplannen goedkeuren en de jacht sluiten bij bijzondere weersomstandigheden.

Het actief beschermen van soorten doen we vooral door het beschermen van de leefgebieden van die soorten. Voor het provinciale beleid betekent dit dat er een belangrijke relatie ligt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Het laatste heeft het eerste nodig. Bescherming van Natura 2000-gebieden en van het NNN levert een belangrijke bijdrage aan beschermde soorten. Zonder toestemming van de provincie mogen geen projecten uitgevoerd worden die schadelijk kunnen zijn voor de Natura 2000-gebieden.

NATURA 2000-GEBIED NORGERHOLT

Gedeputeerde Staten kunnen onder strikte voorwaarden vergunning verlenen. De bescherming van het NNN loopt via het ruimtelijke spoor.

Ook de bestrijding van exoten maakt onderdeel uit van dit Upff. Exoten kunnen, door hun herkomst uit uitheemse ecosystemen en levensgemeenschappen, een versturende werking hebben op onze inheemse natuur. Om die reden is er Europees exotenbeleid waarin de Europese exotenverordening centraal staat (Verordening 1143/2014 van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing

van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten).

In de Omgevingswet, in art. 3.67 van het Bkl, staat dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de benodigde uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen met betrekking tot de exoten genoemd in bijlage VC bij het Bkl. Deze taak wordt uitdrukkelijk meegenomen in dit Upff. De verplichting om invasieve exoten te bestrijden is gebaseerd op de eerdergenoemde Europese exotenverordening.

EXOOT GEELBUIKSCHILDPAD

2.2 PROVINCIALE REGELGEVING

De Omgevingsvisie Drenthe is het strategisch kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De Omgevingsvisie is in 2022 in lijn gebracht met de Natuurvisie. Naar verwachting wordt de Omgevingsvisie in 2026 geactualiseerd. Daarin worden de ambities, doelen en uitgangspunten voor het Drentse natuurbeleid vastgesteld. Het voorliggende Upff beschrijft hoe er uitvoering gegeven wordt aan het in de visie vastgestelde beleid.

Naast de Omgevingsvisie stellen Provinciale Staten ook de Provinciale Omgevingsverordening (POV) vast. In de POV zijn voor de soortenbescherming en het faunabeheer regels gesteld over de provinciaal vrijgestelde soorten, regels voor faunabeheerplannen, over het functioneren van de FBE en van de Wildbeheereenheden (WBE's) en regels voor de tegemoetkoming van schade door dieren.

Daarnaast hebben Gedeputeerde Staten haar beleid neergelegd in de Beleidsregels bescherming natuur. In de Beleidsregels bescherming natuur wordt het gebruik van de soortenstandaards van BIJ12 bij de vergunningverlening geregeld. Tevens zijn hierin regels opgenomen over reeënbeheer, over het sluiten van de jacht bij bijzondere weersomstandigheden en voor het faunabeheer op (burger)luchthavens en nadere regels voor faunabeheerplannen.

EKHOORN

EDELHERT

PAS INGEZAAID GRASLAND
IS GEVOELIG VOOR SCHADE
DOOR GANZEN

2.3 VERGUNNINGVERLENING

Op grond van de Omgevingswet heeft de FBE een belangrijke coördinerende rol in de uitvoering van het planmatig beheer. In artikel 6.1 van het Omgevingsbesluit is opgenomen dat in het bestuur van de FBE in ieder geval de jachthouders en maatschappelijke organisaties, die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, zijn vertegenwoordigd. Provinciale Staten hebben op grond van artikel 8.1, lid 3 van de Omgevingswet in afdeling 4.2.1 van de POV Drenthe nadere regels gesteld waaraan de FBE moet voldoen. Deze hebben betrekking op de omvang en begrenzing van het werkgebied en de vertegenwoordiging van beherende en maatschappelijke organisaties in het bestuur van

de FBE. De volgende organisaties participeren in de FBE in Drenthe: Het Drentse Landschap, LTO Noord, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Natuur & Milieufederatie Drenthe, Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer, de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Vereniging Drentse Boermarken en Drents Particulier Grondbezit. De FBE zorgt daarmee voor een maatschappelijke en gebiedsgerichte inbedding van het faunabeheer. Onder de Omgevingswet wordt deze manier van werken voortgezet.

Daarnaast dient de FBE op basis van beschikbare informatie een faunabeheerplan op te stellen dat de planmatige coördinatie van beheer

en schadebestrijding onderbouwt. Het Omgevingsbesluit stelt de eis dat in het faunabeheerplan onder meer de populatieontwikkeling, (risico op) schade en afspraken over en keuzes in het faunabeheer in beeld worden gebracht. In een faunabeheerplan moet dit gebiedsgericht uitgewerkt worden. Provinciale Staten hebben in de POV aanvullende regels gesteld. Het faunabeheerplan voorziet in een samenhangende aanpak van het populatiebeheer en vervult hiermee een centrale rol. Het faunabeheerplan behoeft op grond van de Omgevingswet de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten geven met deze goedkeuring een oordeel over de noodzaak en proportionaliteit van de inhoud en de uitvoering van het

faunabeheerplan, zodat het publieke belang en de samenhang met het algehele natuurbeleid van de provincie is gewaarborgd. Op basis van een vastgesteld faunabeheerplan kan de provincie, indien nodig, vergunning of vrijstelling verlenen voor het beheer van beschermde dieren.

Ingeval een gezamenlijk faunabeheerplan is vastgesteld door de faunabeheereenheden van verschillende provincies, geschiedt conform artikel 5.14 van de Omgevingswet de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit in hoofdzaak zal worden verricht, in overeenstemming met Gedeputeerde Staten van de andere provincies waarin het leefgebied mede is gelegen.

2.4 TOEZICHT EN HANDHAVING

De provincie is op basis van de Omgevingswet verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving van de flora- en fauna activiteiten (soortenbescherming, beheer en schadebestrijding), Natura 2000-activiteiten (gebiedsbescherming) en houtopstanden.

Op grond van de Omgevingswet verleent de provincie omgevingsvergunningen. Hieraan zijn voorschriften verbonden die bijvoorbeeld betrekking hebben op de te gebruiken middelen en het perceel of de periode waarbinnen gebruik mag worden gemaakt van de omgevingsvergunning. Bij het opnemen van voorwaarden wordt een afweging gemaakt tussen het doel van de voorwaarde en de lasten voor de uitvoerder. Onze toezichthouders zien erop toe dat de voorschriften worden nageleefd. Dit betekent dat de toezichthouder langs kan gaan om te controleren of de handeling volgens de voorschriften wordt uitgevoerd. Gezien de omvang van het takenveld is het noodzakelijk te prioriteren in de toezichtstaak. De focus van de provinciale handhaving van natuurwetgeving ligt op het (doen) naleven van verleende vergunningen.

Daarnaast voeren wij het strafrechtelijk toezicht in het buitengebied uit, gezamenlijk met onze partners: politie, openbaar ministerie, waterschappen, gemeenten, terreinbeheerders en de sportvisunie. De provincie zelf is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving in de zogenaamde Natura 2000-gebieden daar waar het gaat om soorten- en gebiedsbescherming, op basis van de Omgevingswet. Op basis van de Omgevingswet vervult de provincie een groene regierol, welke vorm krijgt in de functie van een groene regisseur, die de provincie sinds enige jaren kent. De groene regisseur zorgt voor een goede samenwerking en afstemming tussen de verschillende handhavingpartners. Hierbij kan gedacht worden aan gezamenlijke uitwisseling van kennis en ervaring, maar ook afstemming over gerichte handhavingssacties die met elkaar worden uitgevoerd. De samenwerkingspartners maken jaarlijks afspraken over de speerpunten voor de gezamenlijke handhavingssacties.

De provincie Drenthe is voorstander van een toegankelijke, beleefbare natuur. De recreatiedruk heeft echter ook een keerzijde: in toenemende mate heeft de biodiversiteit hieronder te lijden. Dit is het meest zichtbaar in onze Natura 2000 gebieden. De terreinbeheerders werken daarom ook aan zoneringsplannen: niet alles kan overal. Ook toezicht en handhaving op de toegangsregels in natuurgebieden blijft daarom noodzakelijk. Behalve schade aan de biodiversiteit veroorzaakt dit ook overlast voor de overige recreanten.

HIJKERVELD

3 LEEFGEBIEDEN EN SOORTENBESCHERMING

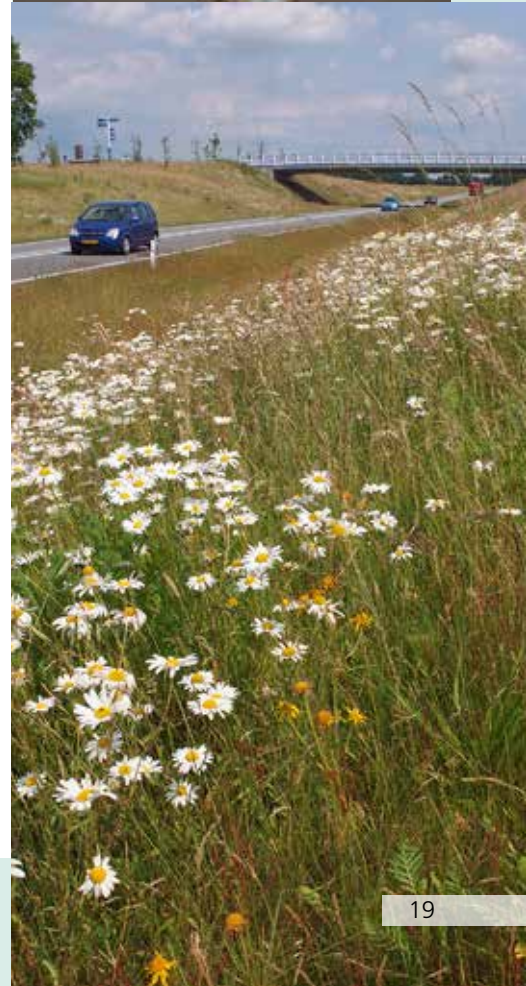
3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND EN NATURA 2000

Planten en dieren in Drenthe hebben een duurzame leefomgeving nodig. Met leefgebied wordt hier het natuurlijke verspreidingsgebied van een soort bedoeld. Het leefgebied van veel soorten beperkt zich niet tot Drenthe. Om leefgebieden op orde te krijgen, wordt binnen het NNN zo veel mogelijk ecologisch beheer toegepast. Daarbij wordt ingezet op een rijke en veelzijdige biodiversiteit met bijzondere aandacht voor leefgebieden. Het stelsel van het NNN met daarin de Natura 2000-gebieden en de daarbij behorende uitvoeringsprogramma's als Programma Natuurlijk Platteland inclusief het Uitvoeringsprogramma Natuur Drenthe 2024-2032, zijn daarvoor de belangrijkste instrumenten. Het NND, met daarin de vele houtwallen, bermen en andere groene elementen, vormt een belangrijke verbindende factor voor het functioneren van het NNN. Goed beheerde landschapselementen vormen het fundament voor de basiskwaliteit

natuur die de provincie Drenthe nastreeft. Met de instrumenten uit het Programma Natuurlijk Platteland realiseren wij de noodzakelijke verbetering en uitbreiding van leefgebieden binnen het NNN en het NND, conform de afspraken uit het Natuurpact.

Voor de veertien Drentse Natura 2000-gebieden zijn Natura 2000-beheerplannen vastgesteld. Daarin zijn maatregelen opgenomen om de instandhoudingsdoelen voor de aangewezen planten- en diersoorten en de aangewezen habitat-typen te behalen. Uitvoering van die maatregelen staat daarom niet uitgewerkt in dit Upff.

Bij goed beheer en een adequate inrichting van het NNN, liften bedreigde en voor Drenthe karakteristieke soorten veelal mee. Waar nodig nemen we extra maatregelen, bijvoorbeeld als populaties erg klein zijn geworden, externe invloeden opgelost moeten worden of verbindingen tussen gebieden onvoldoende functioneren. Soms is het nodig om acute knelpunten op te lossen, zoals de aanleg en onderhoud van faunapassages bij een verkeersknelpunt, het wegwerken van achterstallig onderhoud of het bestrijden van invasieve exoten als watercrassula. Voorbeelden van soorten van (inter)nationaal belang, waarvoor zowel binnen als buiten het NNN extra aandacht nodig is in Drenthe, zijn rozenkransje, wilde appel, zwartblauwe rapunzel, knoflookpad en heide- en veenvlinders.

HOOGVEEN

3.2 BEHEERPLANNEN

Teneinde soorten te beschermen en anderzijds schade en overlast het hoofd te bieden worden beheerplannen opgesteld. We onderscheiden drie soorten beheerplannen:

1-SOORTENMANAGEMENTPLAN

Een soortenmanagementplan is een gebiedsgericht, juridisch instrument waarin voor (meestal) meerdere beschermde soorten tegelijk wordt vastgelegd hoe wettelijke verboden worden nageleefd of onder voorwaarden doorbroken, meestal in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen of werkzaamheden, met als doel structurele bescherming van soorten én het mogelijk maken van activiteiten via één gecoördineerde vergunning

- Primair gericht op soortenbescherming.
- Beoogt overlast en knelpunten te voorkomen, maar niet via populatiereductie.
- Zet zwaar in op mitigatie, compensatie en monitoring.

2-FAUNABEHEERPLAN

Een faunabeheerplan is een wettelijk verankerd plan, opgesteld door een Faunabeheereenheid (FBE), waarin planmatig, samenhangend en gebiedsgericht beheer van in het wild levende diersoorten is uitgewerkt, meestal gericht

op het voorkomen of beperken van schade, risico's voor veiligheid of andere wettelijk erkende belangen, en dat dient als basis voor vergunningverlening (bijv. afschot, vangst).

- Heeft een duidelijke wettelijke basis (nu onder de Omgevingswet/Bkl).
- In veel gevallen verplicht wanneer ingrijpende faunabeheermaatregelen (zoals doden) worden ingezet.
- Vereist goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
- Functioneert als toetsingskader voor omgevingsvergunningen.

3-SOORTENBEHEERPLAN (BIJVOORBEELD BEVERBEHEERPLAN, ROEKENBEHEERPLAN)

Een soortenbeheerplan is een inhoudelijk beleids- of uitvoeringsplan voor één specifieke soort, waarin de ecologische situatie, doelen, maatregelen en monitoring voor die soort worden beschreven, vaak als nadere uitwerking van beleid, en niet per definitie wettelijk voorgeschreven.

- Gericht op inhoudelijke sturing van het beheer van één soort.
- Kan zowel bescherming, beperking, samenleven als schadebeperking beschrijven.
- Vaak strategisch of verkennend van aard
- Kan als basis dienen voor het verlenen van vergunningen

BUIZERD

HUISMUS

BOERENLANDVOGEL GELE KWIKSTAART

3.3 SOORTENMANAGEMENTPLAN GEBOUWBEWONENDE VLEERMUZEN EN VOGELS

In dorpen en steden liggen vele uitdagingen die we het hoofd moeten bieden. Denk aan de grootschalige verduurzaming van woningen, gebouwen en industriële bebouwing. Deze en andere uitdagingen op het vlak van wateroverlast en hittestress, het benutten van kansen voor biodiversiteit en de aanpak van (beschermde) soorten die voor overlast zorgen, vragen om een integrale aanpak. Een soortenmanagementplan beschrijft hoe soorten voldoende beschermd blijven, terwijl ook aan de uitdagingen tegemoetgekomen wordt. Een voorbeeld hiervan is hoe ruimtelijke ingrepen zoals renovaties uitgevoerd kunnen worden zonder dat dit schadelijk is voor gebouwbewonende vleermuizen en vogels. Bij grootschalige renovatietrajecten hoeft dan niet per (sub)project een vergunning aangevraagd te worden, maar kan een groter gebied in één keer en voor langere termijn beoordeeld worden. Het opstellen van een soortenmanagementplan is dus voor zowel woningbouwcorporaties als de gemeenten waarin de woningbouwcorporaties opereren een interessante optie. Om de bescherming van soorten te waarborgen, beschouwt een soortenmanagementplan in ieder geval de staat van instandhouding van de beschermde soort en afspraken over de monitoring ervan.

Wanneer een soortenmanagementplan ingezet wordt voor het bestrijden van overlast, lijkt dit plan op een faunabeheerplan. In beide plannen staan bescherming en de staat van instandhouding van de soort voorop en komt men via een beoordeling van preventieve en alternatieve maatregelen tot een structurele aanpak van de overlast. Een belangrijk verschil is dat een soortenmanagementplan ook opgesteld kan worden door andere organisaties dan de FBE en toegepast kan worden binnen de bebouwde kom. Bovendien zijn zowel de wettelijke belangen als de verbodsbepalingen die bij een soortenmanagementplan aan de orde zijn anders dan bij een faunabeheerplan. Een faunabeheerplan richt zich met name op schade (aan bijvoorbeeld gewassen) of (verkeers)veiligheid en schept, indien andere maatregelen genoemd in het faunabeheerplan niet het beoogde effect hebben, ook de mogelijkheid voor het doden van dieren. Een soortenmanagementplan is gericht op het bestrijden van overlast en ziet niet op het doden van dieren. Gezien de kansen die het soortenmanagementplan biedt voor zowel bescherming als mogelijkheden om aan de slag te kunnen, zouden wij graag zien dat dit instrument vaker ingezet wordt. Wij stimuleren dit door het verstrekken van informatie en het in overleg treden met geïnteresseerde organisaties.

3.4 BESCHERMING DIVERSE SOORTEN

BOERENLANDVOGELS

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de basis voor de provinciale inzet ten behoeve van de boerenlandvogels het agrarisch natuurbeheer (ANLb) is en de eindevaluatie van het Plan van aanpak Akker- en weidevogels in Drenthe 2017-2019, "Samen groeien naar een totaal aanpak". Het samenwerkingsplatform Ermberaad heeft dit plan inmiddels uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Drenthe Boerenlandvogels 2021-2025. Dit uitvoeringsplan is niet bestuurlijk vastgesteld.

De verantwoordelijkheid voor predatiebeheer is vanuit de wettelijke taak bij de FBE belegd. De FBE heeft daarom een faunabeheerplan deelplan predatie (2024-2029) opgesteld. In het faunabeheerplan deelplan predatie is o.a. een predatieprotocol opgenomen. Eind 2024 is een omgevingsvergunning aan de FBE verleend en is het faunabeheerplan goedgekeurd. Op basis van de verleende omgevingsvergunning en het onderliggende faunabeheerplan vindt predatiebeheer op en rond specifieke aangewezen gebieden plaats ter bescherming van de boerenlandvogels.

JAARRONDBESCHERMING VAN NESTEN EN RUSTPLAATSEN

In het kader van de soortenbescherming mogen vaste nest- en rustplaatsen van vogels niet vernield worden. Voor enkele vogelsoorten geldt dit verbod ook buiten het

broedseizoen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland hanteerde een landelijke lijst voor welke soorten dit telde, deze is overgenomen bij de implementatie van de Omgevingswet. Gezien de grote verschillen per soort en ook per provincie, hebben provincies, waaronder Drenthe een eigen provinciale lijst van soorten met jaarrond beschermde nest- of rustplaatsen vastgesteld. Deze lijst is gebaseerd op recent onderzoek van Vogelonderzoek Nederland (Sovon) en wordt gebruikt als hulpmiddel voor het bepalen van vergunningsplicht. Dit is met name van toepassing bij ruimtelijke ingrepen.

3.5 OVERLASTGEVENDE SOORTEN

Aanwezigheid van beschermde soorten kan als overlast worden ervaren wanneer zij in grote aantallen en/of op ongewenste locaties voorkomen. Veel overlast is te voorkomen door eenvoudige maatregelen. De provincie ondersteunt en bevordert verspreiding van voorlichtingsmateriaal via bestaande overlegvormen. Bij ernstige overlast of schade verleent de provincie vergunningen voor verdergaande maatregelen, op basis van een faunabeheerplan of soortenbeheerplan.

STEENMARTER

Om overlast door steenmarters op te lossen, kunnen gemeenten op basis van een soortenbeheerplan een vergunning krijgen voor het wegnemen of afsluiten van verblijfplaatsen en het eventueel wegvangen en verplaatsen van steenmarters. Hiervoor kan de gemeente eigen personeel inzetten of de vergunning door-

machtigen aan ongediertebestrijders die in het bezit zijn van een certificaat van de KAD-cursus Steenmarter en andere marterachtigen (Kennis- en adviescentrum dierplagen) of een vergelijkbaar certificaat.

ROEK

Voor het tegengaan van overlast van roeken kunnen gemeenten een soortenbeheerplan opstellen. Dit is bijvoorbeeld in de gemeente Assen gebeurd, in de vorm van een roekenbeheerplan. Een soortenbeheerplan zoekt de balans tussen het tegengaan van overlast en de mogelijkheid tot het ergens kunnen broeden. Verjagen van roeken op overlastgevende locaties geeft geen garantie dat de kolonie uitwijkt naar een gewenste locatie waar ze geen overlast veroorzaken. Vaak vestigen roeken zich op een nieuwe locatie waar opnieuw overlast ontstaat. In de gemeente Assen is nu het probleem deels opgelost.

In Drenthe is het aantal roeken de laatste jaren significant toegenomen (broedvogels). Dit in tegenstelling tot de landelijke trend die een afname laat zien. In beide gevallen geldt dat de populaties weer op het niveau van 1990 terug zijn, na een piek rond de eeuwwisseling. De positieve trend van de broedvogelpopulatie biedt mogelijk enige ruimte om in te grijpen bij overlastgevende broedlocaties van roeken. De landelijke negatieve trend maakt het wel noodzakelijk om hierbij de staat van instandhouding extra in acht te nemen. Het opstellen van een roekenbeheerplan om overlast tegen te gaan, is geen provinciale taak. Wel kan de provincie hierover adviseren. Ook het vinden van alternatieve locaties is geen

ROEKENKOLONIE IN HOOGEVEEN

JACOBSKRUISKRUID

taak van de provincie maar ook hier kan de provincie wel bij helpen. Omdat er bij lokale soortenbeheerplannen vaak sprake is van verplaatsing van het probleem, wordt geadviseerd dat gemeenten samen gaan werken bij het opstellen van plannen. Als er meer regionaal gewerkt wordt, is de kans op succes groter. Wanneer gemeenten op basis van een roekenbeheerplan overlast door roeken tegen willen gaan, kan de provincie een vergunning verlenen. Belangrijkste voorwaarde is dat er altijd een geschikt alternatief aanwezig moet zijn waar de roeken naar kunnen uitwijken.

DAS

De bescherming van de das in de afgelopen decennia heeft ervoor gezorgd dat de dassenpopulatie zich sterk heeft ontwikkeld. Hun leefgebied breidt zich nog steeds verder uit in Drenthe. Er worden op steeds meer locaties burchten en sporen van dassen gevonden. Met de verdere toename en verspreiding van dassen, neemt ook de kans op schade en overlast toe. Naast schade die dassen toebrengen aan graslanden en maïspercelen, veroorzaken ze ook graafschade aan weg-, spoor- en dijktafsluitingen en op begraafplaatsen. De graafschade aan infrastructuur dient zo snel mogelijk hersteld te worden ter voorkoming van gevaarlijke situaties. Voor het verwijderen van gegraven gangen wordt een vrijstelling verleend aan alle weg-, spoor- en watergangbeheerders in Drenthe. Om graafschade op begraafplaatsen te voorkomen wordt aan alle begraafplaatsbeheerders een vrijstelling verleend om gegraven holen op begraafplaatsen direct weer dicht te maken.

Ook niet-beschermde soorten kunnen overlast geven of een risico op schade met zich meebrengen.

JACOBSKRUISKRUID

Vanwege de giftige eigenschappen is het massaal voorkomen van Jacobskruiskruid in bijvoorbeeld wei- en hooilanden ongewenst. Tegelijk is de plant van groot belang voor bestui-

vers en andere insecten in bermen en natuurgebieden. Om verspreiding van Jacobskruiskruid vanuit provinciale wegbermen te beperken, worden risicolocaties met bloeiende planten extra gemaaid door de provinciale wegbeheerders. Voor de bestrijding van Jacobskruiskruid geldt een provinciaal protocol, wat ook gedeeld is met gemeentes, TBO's en landelijke beheerders als Rijkswaterstaat en ProRail.

EIKENPROCESSIERUPS

Vanwege hun irriterende brandharen kunnen eikenprocessierupsen ernstige overlast veroorzaken bij mens en dier. Daar waar langs provinciale wegen veel mensen passeren, bestrijdt de provincie deze soort. Ook draagt de provincie bij aan onderzoek naar effectieve bestrijdingsmethoden die geen negatieve gevolgen hebben voor andere soorten. Recent is veelbelovend onderzoek uitgevoerd naar verstoring van de voortplanting met behulp van feromonen. Via regelmatig overleg met gemeenten vindt afstemming plaats over locaties en methoden van bestrijding van de eikenprocessierupsen. Bij overlast is de grondeigenaar verantwoordelijk om in te grijpen tegen de soort. In alle gevallen dient men de zorgplicht in acht te nemen en rekening te houden met beschermde soorten.

DENNENPROCESSIERUPS

Recent is onderzoek uitgevoerd naar de opmars van de dennenprocessierups. Deze rups kent dezelfde levenswijze als de eikenprocessierups met uitzondering van de waardplant. Uit het onderzoek is gebleken dat de dennenprocessierups gevestigd is in Nederland, maar nog niet in Drenthe. Gezien de overlast die de dennenprocessierups kan veroorzaken is alertheid op zijn plaats en dient de verspreiding goed gemonitord te worden zodat er op tijd kan worden ingegrepen.

EIKENPROCESSIERUPS

DAS (FOTO: SAXIFRAGA - THEO VERSTRAEL)

4

BEHEER, SCHADEBESTRIJDING
EN JACHT

Wij beschermen de in het wild levende dieren in Drenthe. Daar waar aanwezigheid en gedrag van soorten een bedreiging vormt voor de volksgezondheid of verkeersveiligheid of leidt tot schade, grijpen we gericht in. Algemeen geldt dat duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht op basis van een faunabeheerplan wordt uitgevoerd. De FBE stelt faunabeheerplannen vast die worden goedgekeurd door de provincie.

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op beheer, schadebestrijding en jacht en besteden wij aandacht aan enkele specifieke diersoorten of situaties.

4.1 IMPLEMENTATIE NIEUWE WERKWIJZE VERGUNNINGVERLENING

Op 2 juni 2026 is door GS besloten dat schadebestrijding en populatiebeheer binnen de provincie voortaan uitsluitend mogelijk gemaakt worden op basis van een vastgesteld en goedgekeurd faunabeheerplan. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het geldende juridisch kader onder de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin perceelgebonden vergunningverlening zonder onderliggend faunabeheerplan niet langer is toegestaan. Ter ondersteuning van een zorgvuldige overgang geldt een overgangsperiode tot en met 1 juni 2027, waarin vergunningen nog kunnen worden verleend indien voor de betreffende soort nog geen faunabeheerplan is vastgesteld, maar dit wel aantoonbaar in ontwikkeling is. Faunabeheerplannen dienen daarbij volledig en actueel te zijn en expliciet de toegestane middelen en methoden te bevatten, waaronder – waar relevant – de inzet van roofvogels. Met deze planmatige aanpak wordt rechtszekerheid en rechtsgelijkheid geborgd, wordt de uitvoerbaarheid van schadebestrijding verbeterd en worden juridische risico's beperkt.

4.2 BEHEER

Schadeveroorzakende diersoorten kunnen op grond van de Omgevingswet worden beheerd. Beheer is mogelijk op basis van verschillende belangen zoals openbare veiligheid, schade aan fauna en landbouwschade. Aan beheer gaan preventieve middelen en methoden vooraf. Het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten en het beheren van populaties mogen slechts plaatsvinden overeenkomstig een faunabeheerplan. In het faunabeheerplan is vastgelegd welke passende en doeltreffende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen en bestrijden van schade aangericht door schadeveroorzakende diersoorten. Verder bevat het een onderbouwing met trendtellingen van populaties van de diersoorten waarover het plan gaat. Er kunnen gevallen zijn waarvoor een faunabeheerplan tussen verschillende provincies moet worden vastgesteld. In dergelijke gevallen vindt ook overleg en afstemming plaats met faunabeheereenheden van andere (naastgelegen) provincies. De eisen aan een faunabeheerplan liggen vast in de wet en zijn opgenomen in onze POV.

4.2.1 REE

Drenthe telt een grote reeënstand waardoor er helaas regelmatig aanrijdingen met reeën plaatsvinden. Onze wegbeheerders nemen, in samenwerking met de FBE en WBE's, maatregelen om aanrijdingen met reeën te voorkomen. Zo worden bijvoorbeeld wildrasters en waarschuwborden langs wegen geplaatst en ecoducten en faunapassages aangelegd, maar daarmee zijn niet alle aanrijdingen te voorkomen. Het volledig uitrasteren van alle wegen is ook ongewenst vanuit landschappelijke overwegingen en het hinderen van reeën en andere soorten in hun leefwijze. De FBE heeft een faunabeheerplan ree opgesteld. De provincie heeft dit plan goedgekeurd en de omgevingsvergunning verleend voor het beheer van reeën in het kader van verkeersveiligheid. De provincie heeft daarnaast ook toestemming verleend om ernstig zieke of gewonde reeën snel en zorgvuldig uit hun lijden te verlossen.

Het beheer van reeën wordt uitsluitend ingezet ter bevordering van de verkeersveiligheid. Er mag geen toename van verkeersongevallen met reeën optreden. De Afdeling bestuursrechtpraak van de Raad van State heeft op 3 juni 2015 geoordeeld dat het afschot van reeën een bevredigende en juridisch toelaatbare maatregel vormt in het kader van verkeersveiligheid. Daarmee staat het belang van verkeersveiligheid als zwaarwegend en rechtmatig doel vast.

Op het moment van vaststelling van het beleid en de uitspraak van de Raad van State vonden in Drenthe jaarlijks ongeveer 600 aanrijdingen met reeën plaats, op basis van de destijds beschikbare en meerdere jaren consistente incidentcijfers. Dit niveau geldt sindsdien als het historisch referentieniveau dat past bij een maatschappelijk aanvaardbaar risico op verkeersongevallen en dat aansluit bij de beleidsdoelstelling van Provinciale Staten om geen verdere toename te laten optreden. Wetenschappelijke inzichten en provinciale data laten zien dat een toename van de reeënpopulatie leidt tot een evenredige toename van aanrijdingen, waardoor overschrijding van de grens van 600

REE

DAMHERT

EDELHERT

WILD ZWIJN

ongevallen per jaar reëel te verwachten is bij een hogere populatiestand. Dat betekent dat een gewenste stand van circa 10.000 reeën vastgesteld zou moeten worden. Deze populatie-omvang correspondeert met het niveau waarop het aantal aanrijdingen kan worden gestabiliseerd rond maximaal 600 per jaar.

4.2.2 EDELHERT

Er is af en toe sprake van de aanwezigheid van een of enkele edelherten in Drenthe. Hoewel het naar verwachting nog een flink aantal jaren kan duren voordat de soort zich hier definitief vestigt, is er sprake van spontane vestiging van een enkel dier. Er wordt geen nulstand gehanteerd bij spontane vestiging. Bij uitzetting of ontsnapping wordt wel uitvoering gegeven aan het handhaven van de nulstand. Het uitgangspunt ontsnapt is hierbij essentieel. Ontsnapte dieren zijn gehouden dieren. Wanneer ontsnapte dieren in vrijheid nakomelingen krijgen, worden deze nakomelingen gezien als vrij levende dieren en niet als ontsnapte dieren. De te nemen stappen bij een melding van waargenomen edelherten in Drenthe worden in 4.1.5 nader toegelicht.

Zodra er voortplanting van edelherten in het wild plaatsvindt, wordt aan de FBE gevraagd om vooruitlopend aan het opstellen van een faunabeheerplan, een advies uit te brengen over de toekomstige wijze van beheer. Voor de vraagstukken over leefgebied en populatiedichtheid van het edelhert en damhert wordt aan de FBE gevraagd om dit gezamenlijk in afstemming met de gebiedspartners en andere (naastgelegen) provincies op te pakken. De gemaakte afspraken worden in het faunabeheerplan vastgelegd.

4.2.3 DAMHERT

Voor ontsnapte damherten uit o.a. hertenkampen of uitzettingen wordt een nulstand gehanteerd. Vanuit de provincie Fryslân hebben zich in het Drents-Friese Wold inmiddels ook damherten gevestigd, vermoedelijk gaat het

inmiddels om een kleine startende populatie van 20-30 dieren. In Drenthe zijn in 2025 geen waarnemingen geweest. Als zich in Drenthe een zelfstandige populatie zal vestigen, dan is het uitgangspunt ook hier dat wanneer ontsnapte damherten in vrijheid nakomelingen krijgen, deze nakomelingen worden gezien als vrij levende dieren. Er wordt geen nulstand gehanteerd bij spontane vestiging. Bij toenemende aantallen zal ook voor deze soort aan de FBE gevraagd worden om, vooruitlopend aan het opstellen van een faunabeheerplan, een advies uit te brengen over de toekomstige wijze van beheer.

4.2.4 WILD ZWIJN

Wilde zwijnen worden in Drenthe incidenteel waargenomen. Soms zijn ze te herleiden tot uitzettingen, maar ook vanuit Overijssel, de Veluwe of Duitsland bereiken zwijnen soms de provincie. Het wild zwijn is een beschermde inheemse diersoort. Maar een wild zwijn brengt ook risico's met zich mee voor verkeersveiligheid, landbouw in de vorm van gewasschade en schade aan veehouderijen door dierziekten (Klassieke- en Afrikaanse varkenspest). Er zijn voor wilde zwijnen drie leefgebieden aangewezen in Nederland (de Veluwe, de Meinweg en het Meerlebroek). In die gebieden is het beheer gericht op instandhouding van de populaties. Buiten de aangewezen leefgebieden geldt geen instandhoudingsverplichting voor (deel)populaties. Recent heeft ook de provincie Brabant de 0-stand opgeheven en staat lokaal kleine populaties toe die zorgvuldig worden beheerd.

LVVN (het Rijk) richt zich ondertussen ook op ziekte-preventie, met name Afrikaanse varkenspest (AVP). In november 2025 is een nieuw, gezamenlijk *Plan van aanpak preventie en bestrijdingsvoorbereiding AVP in wilde zwijnen* vastgesteld met provincies, TBO's en de varkenssector. Doel: invoer/verspreiding van AVP bij wilde zwijnen voorkomen en paraat staan voor bestrijding.

- 1 Dierziekerisico's (AVP). Een uitbraak onder wilde zwijnen kan langlopende handelsbeperkingen en zware sectorale schade veroorzaken. Het AVP-plan benadrukt preventie, beheer (o.a. afschot/afrastering/monitoring), kadaveronderzoek, data-deling en operationele draaiboeken.
- 2 Schade en risico's buiten leefgebieden. Provinciale documenten onderbouwen dat buiten het aangewezen leefgebied op nul wordt gestuurd om schade/verspreiding te voorkomen en risico's rond intensieve varkenshouderij te beperken.

Faunabeheer (incl. nulstand buiten leefgebieden) is een provinciale bevoegdheid. Dat volgt ook in het AVP-plan: populatiebeheer is van de provincies; echter bij een daadwerkelijke AVP-uitbraak ligt de regie van bestrijdingsmaatregelen bij LNVN. Gelet op het advies van de minister en de risico's die het wild zwijn met zich meebrengt, blijft vooralsnog in Drenthe de nulstand gehandhaafd.

4.2.5 UITVOERING NULSTAND

Er is een provinciale coördinator aangewezen voor de uitvoering van het toezicht op de nulstand. De coördinator zorgt voor de dagelijkse aansturing, organiseert cursussen en informatievoorziening van

de aangewezen personen die uitvoering geven aan de nulstand. Zodra er melding gedaan wordt van een edelhert, damhart of wild zwijn in Drenthe, neemt de coördinator contact op met de meldkamer van de politie. Hier wordt gecontroleerd of er melding is gedaan van het uitbreken van een gehouden edelhert, damhart of wild zwijn uit een park. De provinciale coördinator (of diens vervanger) leidt uit het gedrag en andere uiterlijke kenmerken (als albinisme) van het dier (of uit navraag in de omgeving) af of het een ontsnapt edelhert of damhart betreft. DNA-onderzoek van uitwerpselen kan bij twijfel uitsluitel bieden.

In Drenthe zijn vaak de aanwezige edelherten, damherten of wilde zwijnen ontsnapte dieren. Als de eigenaar bekend is, neemt de coördinator contact op om te overleggen hoe te handelen. De eigenaar krijgt altijd de mogelijkheid de dieren terug te vangen. Indien de eigenaar een afstandsverklaring heeft getekend, zal het ontsnapte dier worden geschoten. Als de eigenaar van de dieren niet bekend is, en de coördinator heeft vastgesteld dat geen sprake is van spontane vestiging, zal de coördinator de nulstandbeheerders opdracht geven om de dieren te schieten. De politie wordt hierover geïnformeerd. Zichtbaar drachtige en zogende ontsnapte hinds worden niet geschoten

4.2.6 VALWILDREGELING

In Drenthe kennen we elk organisme een intrinsieke waarde toe. Dat wil niet zeggen dat elk dier tegen elke prijs in leven gehouden moet worden. Ook het doden van een gewond dier kan een uiting van zorgvuldigheid zijn. Reeën die het slachtoffer zijn geworden van een verkeersaanrijding overleven een dergelijke klap vaak niet. In alle gevallen moet het dier worden opgespoord, soms gedood, en van de weg of berm worden afgevoerd. Daarvoor moeten in geheel Drenthe 24 uur per etmaal bevoegde en deskundige personen beschikbaar zijn. De FBE heeft in het kader van verkeersveiligheid en ter voorkoming van onnodig lijden van dieren, voor de hele provincie een valwildregeling opgesteld. De provincie heeft de FBE opdracht verleend deze valwildregeling uit te voeren. De FBE coördineert op basis van de regeling en opdracht een systeem van piketdiensten om aangereden gewonde reeën snel uit hun lijden te verlossen. De aangereden reeën worden naar een plek in de natuur gebracht en blijven op deze wijze onderdeel van het systeem/kringloop. De aanrijding wordt vastgelegd in het Faunaregistratiesysteem. Hierdoor beschikt de provincie over betrouwbare valwildcijfers. Deze maken onderdeel uit van de jaarlijkse rapportage aan de provincie (jaarverslag).

OP SNELWEGEN KOMEN REGELMATIG
AANRIJDINGEN MET REEËN VOOR

4.3 SCHADEBESTRIJDING

Van alle provincies in Nederland hebben Flevoland, Noord-Brabant en Drenthe de minste faunaschades. Het percentage uitbetaalde schade schommelt in Drenthe al jaren tussen de 1 en 1.5 % van de landelijk uitbetaalde schade. In totaal is in 2024 bijna 75 miljoen euro uitgekeerd, waarvan de provincie Fryslân 17 miljoen en Noord-Holland 27 miljoen euro aan schade hebben ontvangen. In Drenthe was dat € 959.000,- Fryslân en Noord-Holland zijn provincies met veel grasland en meren en dientengevolge veel ganzen. Hoewel in Drenthe veel minder ganzen voorkomen, wordt ook bij ons de uitbetaalde schade hoofdzakelijk veroorzaakt door ganzen op overjarig grasland. (figuur 1)

Na ganzen veroorzaken wolven de meeste schade, met name aan vee.

4.3.1 GANZEN

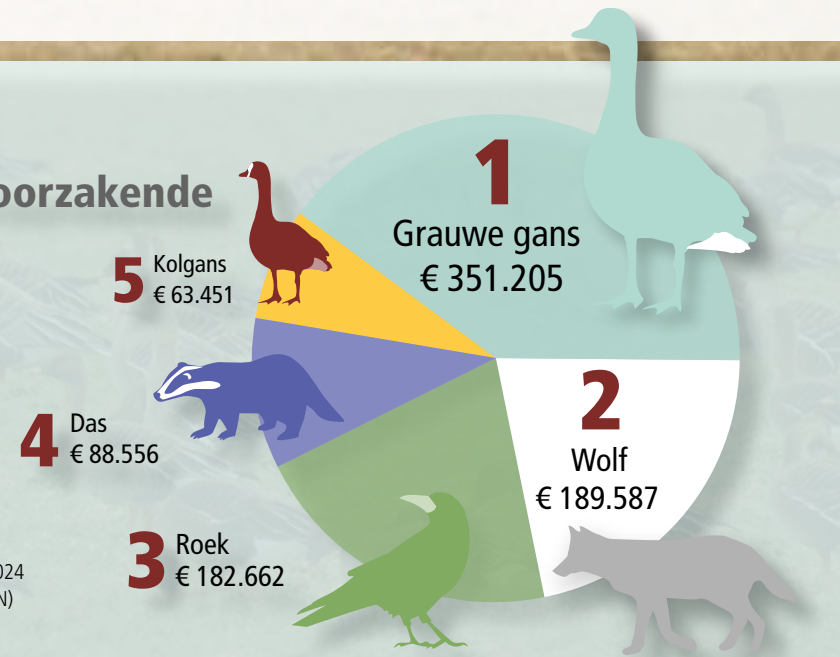
Net als andere provincies heeft Drenthe een belangrijke verantwoordelijkheid in de bescherming van overwinterende ganzen. Deze verantwoordelijkheid is geborgd in de hiervoor aangewezen Natura 2000-gebieden en een rustgebied nabij het Leekstermeergebied. In lijn met het ganzenakkoord (GAK) gaat in 2026 onderzoek plaatsvinden naar de noodzaak van extra ganzenfoeragegebied.

Zoals al hierboven benoemd veroorzaken ganzen de meeste schade in Drenthe.

In lijn met het toenmalige landelijke beleid werd al in het Ffbp uit 2014 ingezet op maximale bescherming van de zogenaamde winterganzen, met volledige winterrust op overjarig grasland. Echter blijkt dat de schade van de grauwe en kolgans in de wintermaanden de afgelopen jaren gestaag is gestegen (Figuur 2). Met gericht beheer werd gepoogd de zomerganzen te beheren om de schade omlaag te krijgen. Op basis van de door BIJ12-Faunazaken verzamelde data kan voorzichtig geconcludeerd worden dat het in 2014 geformuleerde beleid niet geleid heeft tot het gewenste resultaat van het terugdringen van schade door ganzen.

TOP 5

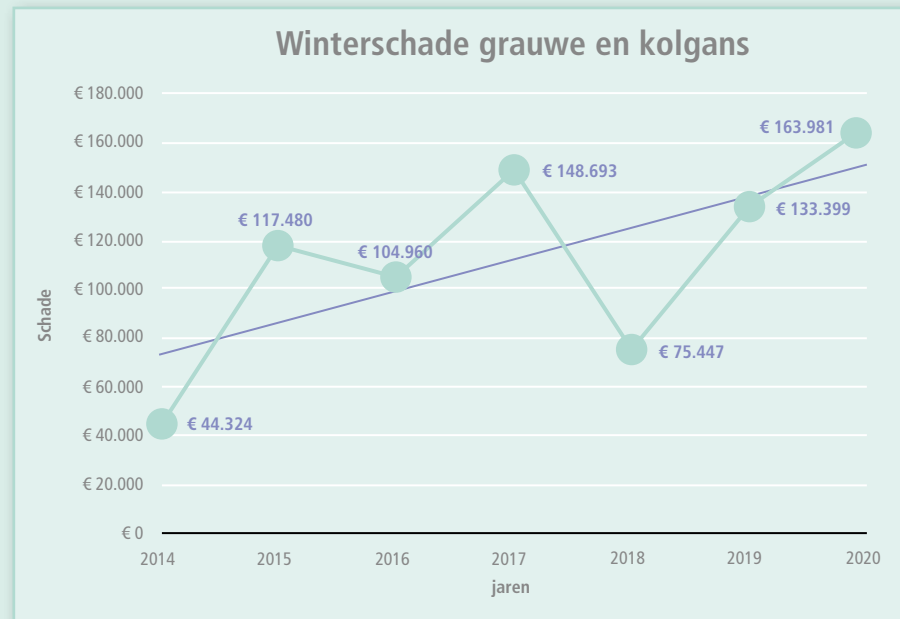
schadeveroorzakende dieren

FIGUUR 1. FAUNASCHADE DRENTE PER SOORT IN 2024 (BRON: BIJ12-FAUNAZAKEN)

Op basis van voorgaande is in de Omgevingsvisie het beleid uit 2014 gewijzigd. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat wordt ingezet op de balans tussen het beschermen en beheren. Hierbij gaat het bij beschermen om de internationale verplichting die Nederland heeft voor trekganzen en bij beheren om het voorkomen van een verdere stijging van de schadecijfers.

Op 1 juli 2025 is besloten een omgevingsvergunning te verlenen op basis van het in datzelfde jaar vastgestelde faunabeheerplan deelplan ganzen 2025-2030. Deze is opgesteld door de FBE en gemaakt met inachtneming van de afspraken in het ganzenakkoord (GAK). Door dit besluit worden er ook alleen nog maar machtigingen verstrekt door de FBE conform deze omgevingsvergunning. De FBE heeft de mogelijkheid om een wijzigingsvergunning aan te vragen wanneer ontwikkelingen deze wijziging rechtvaardigen.

FIGUUR 2
WINTERSCHADE DOOR GRAUWE GANS EN KOLGANS (PERIODE 2014-2020).

4.3.2. OVERIGE SOORTEN

Wolf

De uitvoering van het provinciale beleid rondom de wolf is neergelegd in het document Aanpak Wolf Provincie Drenthe 2026. Dit document is opgesteld in 2025 en geactualiseerd in 2026. Daarnaast is er een Faunabeheerplan Wolf in voorbereiding. Op Europees niveau is de beschermingsstatus van de wolf verlaagd van Bijlage IV naar Bijlage V. Op nationaal niveau wordt de nieuwe beschermingsstatus momenteel verankerd in een Amvb.

Bever

De bever is bezig aan een opmerkelijke terugkeer in Drenthe. De populatie groeit stevig, geholpen door jarenlang beschermingsbeleid en steeds geschiktere leefgebieden. Dat is goed nieuws voor waterberging, biodiversiteit en de natuurlijke dynamiek in het landschap. Tegelijkertijd neemt ook de invloed van de bever toe: dammen, graafwerk en hoog water kunnen leiden tot schade aan dijken, landbouwpercelen en infrastructuur, en botsen soms met andere natuurdoelen. Omdat de bever een strikt beschermde soort is, vraagt deze ontwikkeling om een beheer dat ruimte laat voor groei, maar óók duidelijk afbakent wanneer ingrijpen noodzakelijk is.

Het beheerplan 2021–2025 bood houvast: heldere afspraken met de waterschappen, een zonerings met verschillende risicogebieden en een vaste werkwijze bij schade of overlast. Dit beverbeheerplan is inmiddels geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat deze aanpak werkt, maar wel toe is aan een update.

De leefgebieden veranderen sneller dan het plan kan bijbenen; de zonerings moet daarom opnieuw worden doorgelicht. Waterveiligheid blijft een belangrijke zorg en vraagt om meer preventie vooraf. Ook blijkt dat betere monitoring en data-uitwisseling onmisbaar zijn om maatregelen te onderbouwen. De rol van de beverconsulent springt eruit als verbindende schakel tussen beleid, veldwerk en omgeving; deze functie verdient daarom een structurele plek.

Het nieuwe beverbeheerplan is momenteel in voorbereiding. Het nieuwe plan wordt breder, actueler en juridisch sterker. De kern blijft overeind: beschermen waar het kan, beheren waar het moet. Maar de uitvoering wordt professioneler georganiseerd en beter onderbouwd.

Belangrijke thema's zijn de herijking van de zonerings op basis van habitatkwaliteit en risico's, een stevig juridisch kader onder de Omgevingswet, en structurele inzet op schadepreventie — bijvoorbeeld door het 'bever-proof' maken van kades of risicovolle trajecten. Monitoring krijgt een flinke kwaliteitsimpuls met één centraal, GIS-gekoppeld datasysteem waarin partners gezamenlijk werken. Ook communicatie wordt verder ontwikkeld, zodat bewoners, boeren en terreinbeheerders tijdig en duidelijk worden meegenomen in maatregelen. De samenwerking breidt uit naar alle betrokken waterschappen en gemeenten, zeker nu het beheergebied groeit tot heel Drenthe.

Het nieuwe plan wordt gemaakt door een gezamenlijke projectgroep van de provincies Groningen en Drenthe en de waterschappen, aangevuld met een aparte projectgroep voor Zuid-Drenthe om kennisachterstanden weg te werken. Omdat het plan niet klaar is voor het aflopen van het huidige beheerplan, worden de bestaande vergunningen verlengd tot eind 2028. Zo blijft het beheer uitvoerbaar en ontstaat ruimte voor een zorgvuldig traject richting het nieuwe plan, waarvan het concept eind 2026 wordt verwacht. De beverconsulent blijft in deze periode een centrale rol spelen. Met ecologische expertise én gevoel voor de maatschappelijke context zorgt de consulent voor verbinding tussen beleid en praktijk.

PRENT VAN EEN DAS

De bever is weer stevig verankerd in het Noord-Nederlandse landschap. Een toekomstbestendig beverbeheer vraagt daarom om een plan dat zowel de ecologische waarde als de risico's erkent. Door nu te investeren in actualisatie, samenwerking en een solide juridische basis, bouwen Groningen en Drenthe aan een beheer dat de bever én de omgeving de komende jaren duidelijkheid en veiligheid biedt.

REE

Das

In 2020 heeft BIJ12 een evaluatie uitgevoerd naar dassenovereenkomsten. Naar aanleiding van de uitkomsten hiervan is besloten de overeenkomsten te beëindigen. Alle dassenschade wordt afgehandeld via de reguliere aanvragen voor een tegemoetkoming bij BIJ12-Faunazaken. Dassenpopulaties nemen toe dus ook de schadecijfers nemen toe. Ten opzichte van veel andere diersoorten is de schade nog beperkt. Grondgebruikers die schade door dassen ondervinden, komen in veel gevallen in aanmerking voor een tegemoetkoming. Hierbij is geen eigen risico van toepassing.

4.3.3 TEGEMOETKOMING FAUNASCHADE

Samen met de andere provincies heeft Drenthe de behandeling van het aanvragen en uitbetalen van tegemoetkomingen van faunashade ondergebracht bij Faunazaken - BIJ12. Een aanvraag dient daarom gedaan te worden via BIJ12-Faunazaken. Voor de afhandeling van de aanvragen heeft de provincie regels opgenomen in de POV en verder in Provinciale beleidsregels

uitgewerkt. Het behandelbedrag van € 300,- is in Drenthe omgezet in een statiegeldregeling. Op grond van deze regeling wordt het behandelbedrag terugbetaald bij een positief beoordeelde aanvraag die hoger is dan de € 250,- aan eigen risico. Met de statiegeldregeling wordt voorkomen dat voor hele kleine schades onder het eigen risico een tegemoetkoming wordt aangevraagd.

SPREEUW

WILDE EEND

HAAS

4.4 JACHT

Het is de jachthouder landelijk toegestaan om op zijn jachtveld te jagen op wild van de volgende soorten: wilde eend, fazant, haas en houtduif. Als bijzondere weersomstandigheden dat vergen, kunnen Gedeputeerde Staten de jacht voor een bepaalde tijd sluiten. Extreme en aanhoudende winterse omstandigheden kunnen hier bijvoorbeeld aanleiding toe geven. Voor winterse omstandigheden wordt aangesloten bij een in interprovinciaal verband ontwikkeld stroomschema, welke is opgenomen in de provinciale beleidsregels.

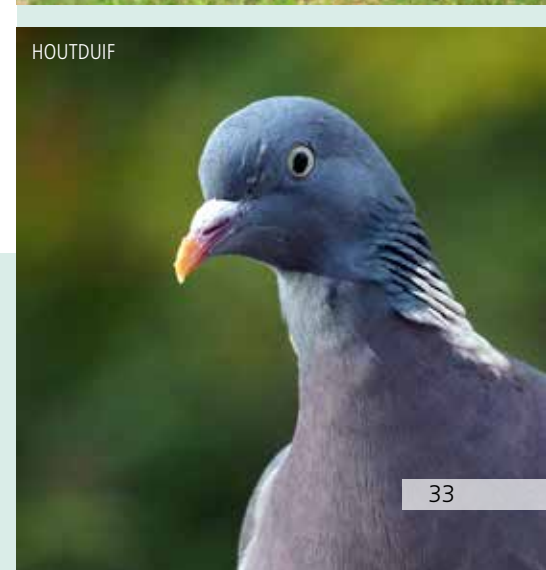
Jacht op genoemde wildsoorten is toegestaan in Natura 2000-gebieden, mits dit geen negatieve gevolgen heeft voor de natuur. Op provinciale eigendommen binnen Natura 2000-gebieden wordt geen jacht verhuurd. Als ingegrepen moet worden vanuit het argument van beheer en schadebestrijding, vinden wij dat dit in beginsel mogelijk moet zijn in Natura 2000-gebieden. In voorkomende gevallen zal de FBE samen met terreinbeheerders moeten beoordelen op welke wijze dit beheer kan plaatsvinden zonder negatieve effecten voor de doelstellingen van het Natura

2000-gebied. Hier wordt momenteel in opdracht van de provincie onderzoek naar gedaan door een onafhankelijk ecologisch bureau.

Tot slot is het Ministerie van LNV momenteel bezig met een stelselherziening jacht. Doel is om de regels rondom jacht overzichtelijker en praktischer te maken. Inmiddels zijn over de eerste voorstellen ook al interprovinciale overleggen gevoerd. De herziening is momenteel nog niet concreet genoeg om hier al te vermelden.

KONIJN

HOUTDUIF

FAZANT

5

NIEUWKOMERS EN EXOTEN

Elke soort die voorheen niet in Drenthe voorkwam, is op het moment dat deze zich vestigt een nieuwkomer in de provincie. Een soort die zich op eigen kracht vestigt, doet dit door natuurlijke uitbreiding van het verspreidingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van klimaatverandering. Soorten die zuidelijker al voorkwamen, doen hun voordeel met het warmere klimaat en breiden uit in noordelijke richting. Het goed functioneren van zowel NNN als NND is hierbij cruciaal, zodat soorten zich onbelemmerd tussen gebieden kunnen bewegen. Nieuwkomers die op eigen kracht komen, zijn welkom onder voorbehoud van schade en andere negatieve (maatschappelijke) effecten.

Zoals al eerder benoemd is één van de soorten die de provincie recent op eigen kracht heeft weten te bereiken, de wolf.

In de Omgevingsvisie 2022 worden enkele definities gegeven van begrippen die spelen rond het thema nieuwkomers en exoten. Deze definities komen ook in dit hoofdstuk van het Upff terug. Figuur 3 geeft het verschil tussen een aantal van die begrippen schematisch weer.

NIEUWKOMER	INHEEMSE SOORT	Opzettelijk	(Her) introductie van inheemse soort: Bever	
		Niet opzettelijk	Natuurlijke uitbreiding van het verspreidingsgebied. Bijvoorbeeld door een goed functionerend natuurnetwerk of klimaatverandering: Wolf	
			Ontsnapping van soort die gehouden wordt: Damhert	
	NIET-INHEEMSE SOORT (EXOOT)	Opzettelijk	Introductie van niet-inheemse soort door menselijk handelen. Bijvoorbeeld door (dier)handel of het dumpen van exoten in het wild: Watercrassula	Unielijst-soort = invasieve exoot: Wasbeer
		Niet opzettelijk	Introductie van niet-inheemse soort door menselijk handelen. Bijvoorbeeld via menselijke vervoersbewegingen: Tijgermug	

FIGUUR 3 SCHEMATISCHE WEERGAVE BEGRIPPEN RONDOM NIEUWKOMERS.

NIEUWKOMER UIT ZUIDELIJKER
STREKEN - BANDHEIDELIBEL

HALSBANDPARKIET

5.1 (HER)INTRODUCTIE & SER

Bij introductie wordt een soort opzettelijk door mensen in het wild gebracht. Dit kan onderdeel uitmaken van een beschermingsplan voor de soort, gericht op (het verbeteren van) de staat van instandhouding van die specifieke soort. Soms kwam de soort in het (verre) verleden al in de provincie voor, zodat er sprake is van herintroductie. Maar (her)introductie kan ook ingezet worden als maatregel om bij te dragen aan het functioneren van het ecosysteem. Voorzichtigheid is echter geboden.

Planten en dieren die nu niet in Drenthe voorkomen kunnen bijdragen aan de Drentse biodiversiteit, maar ook een bedreiging vormen. Belangrijke vraagstukken hierbij zijn o.a. de verwachte effecten van de komst van de soort. Daarom kunnen vraagstukken die spelen bij introductie verkend worden door middel van een Soorten Effect Rapportage (SER).

In een SER beschrijft de initiatiefnemer het introductieplan, de te verwachten

ecologische en financiële effecten en (uitvoerings)maatregelen die worden genomen om andere relevante belangen te waarborgen. Een SER maakt vooraf helder hoe de verantwoordelijkheden liggen, ook financieel bij schade, als een introductie eenmaal een feit is. Een SER moet uitvoerbaar, handhaafbaar en juridisch houdbaar zijn.

Als er geen belangrijke schade of overlast verwacht wordt, is een SER niet aan de orde. Ook voor soorten die zich op eigen kracht in de provincie vestigen, wordt geen SER opgesteld. Niet voor iedere nieuwkomer hoeft dus een SER te worden opgesteld. Wel is het mogelijk dat een nieuwkomer uiteindelijk beheerd zal moeten worden. In dat geval kan een faunabeheerplan opgesteld worden.

De specifieke criteria en aandachtspunten voor een SER zijn afhankelijk van de soort waarvoor de SER wordt opgesteld. De criteria worden daarom door Gedeputeerde Staten bepaald op het moment dat een SER in voorbereiding is.

JAPANESE DUIZENDKNOOP

GROTE WATERAVEL

WATERCRASSULA

TROSBOSBES

5.2 INVASIEVE EXOTEN

Om tot een gecoördineerde en effectieve aanpak van exoten in Drenthe te komen is er een integraal Plan van Aanpak exoten opgesteld, waarin wettelijke context wordt gegeven en per soort bestrijdingsdoelen en strategieën worden opgesteld. Belangrijke stakeholders, zoals gemeenten, waterschappen en TBO's zijn gedurende het opstellen van het plan nauw betrokken geweest. Via stakeholderbijeenkomsten en een werkgroep hebben zij een waardevolle bijdrage aan het Plan van Aanpak geleverd, welke op 5 mei 2026 door GS is vastgesteld. In navolging van het Plan van Aanpak vindt er een aantal keer per jaar overleg plaats met de betrokken partijen. In dit overleg wordt de laatste kennis en ervaringen rond de opkomst en bestrijding van exoten uitgewisseld en gedeeld. Met betrokken partijen worden jaarlijks afspraken gemaakt

over prioritering en afstemming van bestrijdingsmaatregelen.

Naast het integrale plan van aanpak, wordt er in nauwe samenwerking met de waterschappen gewerkt aan een plan van aanpak specifiek gericht op de bestrijding en beheersing van de invasieve exotische waterplanten. Om (her)besmetting van elkaars eigendom te voorkomen is een gezamenlijke aanpak van belang. Hoewel er een zekere mate van overlap tussen het integrale plan van aanpak en het plan van aanpak waterplanten aanwezig is, is er desondanks voor gekozen om hier twee aparte plannen voor te maken. Dit omdat de bestrijding en beheersing van de invasieve exotische waterplanten om een heel andere aanpak en strategie vraagt, dan andere typen invasieve soorten. De verwachting is dat het Plan van Aanpak-waterplanten wordt vastgesteld in Q3/Q4 van 2026.

Nieuwkomers en exoten

DE HYACINTORCHIS IS EEN NIET-INVASIEVE NIEUWKOMER UIT ZUID-EUROPA

REUZENBEREKLAUW

6

MONITORING EN ONDERZOEK

De provincie heeft een verplichting de Drentse flora en fauna en hun leefgebieden te beschermen. Om te kunnen bepalen waar welke (beheer)maatregelen en afspraken nodig zijn om aan deze taak te voldoen, is gedegen informatie nodig. Er is informatie nodig over het voorkomen van beschermde soorten, maar ook over de kwaliteit van de gebieden waarin zij leven en de kansen en bedreigingen die zich daar voordoen. Op basis van deze natuurinformatie rapporteren we aan Provinciale Staten over de voortgang in het behalen van de gestelde natuurdoelen.

Monitoringsgegevens zijn niet alleen noodzakelijk voor het bepalen van maatregelen voor beschermde dieren en hun leefgebieden. Degelijke monitoringsgegevens zijn ook noodzakelijk in het kader van beheer en schadebestrijding of bij vergunningverlening. Volgens het wettelijk kader kan er namelijk alleen vergunning of vrijstelling gegeven worden wanneer dit geen significant negatief effect heeft op de staat van instandhouding van beschermde soorten en habitats. Het houden van een vinger aan de pols is dus een voorwaarde voor vergunningverlening en het geven van een vrijstelling zoals bedoeld in § 2.1.

Het verzamelen van de natuurinformatie gebeurt door monitoring en onderzoek zoals in de Natuurvisie staat beschreven. Deze monitoring is hoofdzakelijk gericht op evaluatie van natuurbeheer. In het Upff gaan we in op monitoring van beschermde soorten, overlast veroorzakende soorten en invasieve exoten.

6.1 MONITORING VAN BESCHERMDE SOORTEN

Voor soorten waarvoor de structurele monitoring binnen Natura 2000-gebieden niet voldoet, vindt aanvullend onderzoek plaats. Het gaat dan om de soorten die zijn aangewezen als specifiek instandhoudingsdoel in een Natura 2000-gebied. Bij lastig te monitoren soorten proberen we, door inzet van nieuwe monitorings-technieken als eDNA, remote sensing en automati-

sche beeld- en geluidherkenning, een steeds beter beeld van de staat van instandhouding te krijgen.

Maar de provincie is niet de enige die in de gaten houdt hoe het met de natuur gaat. Er zijn vele organisaties die in Nederland en internationaal onderzoek uitvoeren en soorten monitoren. Zo houden organisaties als Sovon, de Vlinderstichting

en de Zoogdiervereniging bij hoe het met beschermde soorten(groepen) gaat. De informatie die zij verzamelen, is essentiële input voor de uitvoering van ons soortenbeleid. Deze vormen van monitoring kunnen aanleiding geven om bij te sturen wanneer het slecht gaat met een soort.

6.2 OVERLAST VEROOZAKENDE SOORTEN EN INVASIEVE EXOTEN

Indien nodig geeft de provincie opdracht tot het opstellen en uitvoeren van soortspecifieke monitoringsplannen, in de regel gebaseerd op landelijke afspraken en in afstemming met onze buurprovincies. Gedacht kan worden aan het monitoren van de wolf, maar ook aan (zomer)ganzen. Verder zijn afspraken gemaakt met gebiedspartners over de signalering en monitoring van nieuwkomers en invasieve exoten.

Daarnaast voeren de WBE's tellingen uit van beheerde en bejaagde soorten in Drenthe. De FBE verzamelt deze tellingen en zorgt voor rapportering. Het aantal afgeschoten en aangerezen dieren wordt bijgehouden in het Faunaregistratiesysteem en jaarlijks gerapporteerd. Op deze wijze wordt de provincie op de hoogte gehouden van de stand van soorten die beheerd of bejaagd worden en het beheer zelf.

6.3 AANVULLENDE PROJECTMATIGE MONITORING

Het verzamelen van resultaten van programma's die gericht zijn op biodiversiteit buiten natuurgebieden vraagt bijzondere aandacht. De provincie is actief betrokken bij het opstellen van monitoringsplannen in het kader van bijvoorbeeld Basiskwaliteit Natuur Drenthe om kwaliteit en continuïteit te bevorderen. Gegevens worden via de Nationale Databank Flora en Fauna ontsloten.

ONDERZOEK NAAR KAMSALAMANDER VIA EDNA

BIJ OP VALKRUID

BIJLAGE

ROLVERDELING

PROVINCIE

De provincie heeft een belangrijke rol bij de uitvoering van beleid op het vlak van flora en fauna. Deels als regisseur, deels als intermediair en deels als uitvoerder. De rol is afhankelijk van de verschillende taken die de provincie zijn toebedeeld. Zoals bij de uitvoering van wetgeving, de ambitie die zij heeft en vanwege de verantwoordelijkheden die zij heeft als gebiedseigenaar van de gronden die zij in eigendom heeft. Met name voor de laatste categorie is de provincie aan zet om goed voorbeeld te geven bijvoorbeeld bij ecologisch beheer van aangekochte gronden en bermen, maar zal er tevens zorg voor dragen dat overlast wordt beperkt.

In praktische zin speelt de provincie een rol als eigenaar en beheerder van bijvoorbeeld wegen en kanalen. Met inachtneming van de primaire functies van die infrastructuur zal de provincie maatregelen nemen om het flora- en faunabeleid op eigen gronden te realiseren. Bij het beheer en onderhoud van provinciale infrastructuur zal de provincie gebruikmaken van de door de minister goedgekeurde gedragscode provinciale infrastructuur. Verspreiding van invasieve exoten wordt hierbij tegengegaan door het volgen van hiervoor ontwikkelde protocollen. Hiermee is een zorgvuldige werkwijze met oog voor de flora en fauna gegarandeerd.

De provincie is op basis van de Omgevingswet verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving van de soortenbescherming, gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden), beheer en schadebestrijding en houtopstanden. In het provinciale kwaliteitshandboek zijn doelen en processen beschreven met betrekking tot vergunning en verlening en handhaving. Via de handhaafbaarheidstoets zorgt de provincie voor goede handhaafbare vergunningen en dus een goede bescherming van flora en fauna in Drenthe. Vergunningen worden verleend volgens de daarvoor in de wet opgenomen procedures en voorschriften. Verleende vergunningen worden gepubliceerd op de provinciale website. Belanghebbenden kunnen hiertegen hun bezwaren uiten.

Daarnaast wordt het strafrechtelijk toezicht in het buitengebied gezamenlijk met onze partners uitgevoerd. De provincie heeft vanuit de wet een regierol in de afstemming van het toezicht in het buitengebied. Vanuit deze rol heeft de provincie een groene regisseur aangesteld. De groene regisseur zorgt voor een goede samenwerking en afstemming tussen de verschillende handhavingpartners. Hierbij kan gedacht worden aan afstemmingsbijeenkomsten, maar ook aan gerichte handhavingsacties die met elkaar worden uitgevoerd. Om deze handhavingsacties te versterken is een convenant afgesloten. Het convenant maakt het mogelijk dat buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) op elkaars grondgebied kunnen optreden.

GEMEENTEN

De gemeente is de intermediair tussen de provincie of het Rijk en burgers in gevallen van overlast door beschermde soorten. Bij regelmatige overlast door beschermde soorten kan de gemeente een soortenmanagementplan opstellen (zie § 3.4). Gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor (onbeschermde) plaagdieren zoals ratten en kakkerlakken of als wegbeheerder op eigen grond voor de eikenprocessierups. Burgers of bedrijven met overlast van dergelijke soorten kunnen dit bij de gemeente melden.

Verschillende Drentse gemeenten zijn al goed op weg met hun flora- en faunabeleid. Die voorbeelden kunnen andere gemeenten, en de provincie, inspireren. Uitwisseling van ervaring, zowel inhoudelijk als procesmatig, is voor het een goedwerkend flora- en faunabeleid essentieel. Voor burgers en bedrijven zijn gemeenten vaak het eerste aanspreekpunt als het gaat om flora- en fauna- aangelegenheden. Daarmee vervullen ze een belangrijke rol op het gebied van voorlichting en communicatie. Ook op dat gebied is uitwisseling van ervaring heel waardevol. De provincie wil in overleg met de Drentse gemeenten het onderlinge netwerk van kennis en ervaring op het gebied van praktisch flora- en faunabeleid en -beheer

(waaronder exoten), voorlichting, educatie en natuurmonitoring in de komende jaren verder uitbreiden. Als eigenaar en beheerder van gronden, wegen en waterlopen spelen de gemeenten ook een belangrijke rol in het realiseren van onze flora- en faunadoelen, bijvoorbeeld in de keuze voor natuurvriendelijke inrichting en -beheer of de realisatie van faunapassages.

Verder hebben de Drentse gemeenten een belangrijke rol doordat zij in samenwerking met ons omgevingsvergunningen kunnen afgeven waarin een vergunning soortenbescherming is opgenomen, als Gedeputeerde Staten daarvoor een verklaring van geen bedenkingen afgeven.

LEVENBARENDE HAGEDIS

WIJSTER

WILDE ZWAAN

WATERSCHAPPEN

De waterschappen hebben wettelijke taken voor het waterbeheer die raken aan het flora- en faunabeleid, bijvoorbeeld de bestrijding van muskusratten en beverratten. Daarbij kunnen lastige controverses ontstaan die in nauw overleg met provincie en Rijk opgelost moeten worden. Bijvoorbeeld bescherming van een ernstig bedreigde libel, de groene glazenmaker, versus het opschonen van sloten met krabbenscheer ten behoeve van waterafvoer, of bescherming van de bever versus de veiligheid van waterkeringen. De waterschappen spelen als eigenaar en beheerder van heel veel waterlopen een belangrijke rol voor het flora- en faunabeleid, bijvoorbeeld in de keuze voor natuurvriendelijke inrichting en beheer. Ook bij het monitoren van flora en fauna spelen de waterschappen een belangrijke rol.

FAUNABEHEERENHEID DRENTHE

De FBE is een samenwerkingsverband van vertegenwoordigers van agrariërs, jachthouders, terreinbeherende en natuur- en milieubeschermende organisaties. De FBE is een zelfstandig rechtspersoon en heeft in de Omgevingswet een belangrijke wettelijke taak verkregen.

De FBE heeft als doelstelling om op planmatige wijze uitvoering te geven aan:

- Het duurzaam beheer van populaties van in het wil levende soorten;
- Schadebestrijding, het voorkomen van belangrijke schade aan landbouwgewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan de fauna;
- De uitoefening van de jacht.

Daarnaast voeren de WBE's tellingen uit van beheerde en bejaagde soorten in Drenthe. De FBE verzamelt deze tellingen en zorgt voor rapportering. Al deze informatie gebruikt de FBE om beheer en schadebestrijding op een verantwoorde wijze te onderbouwen. De FBE voert haar wettelijke taken uit door het vaststellen van faunabeheerplannen die Gedeputeerde Staten kan goedkeuren en op basis waarvan wij provinciale vergunningen op grond van de Omgevingswet verlenen. Ook zijn de faunabeheerplannen de grondslag voor een planmatige en gecoördineerde schadebestrijding. De FBE is verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van het beleid en de wettelijke kaders.

VEENBESBLAUWTJE

WILDBEHEERENHEID

Een WBE is een vereniging van jachthouders met een jachtakte. Op grond van de Omgevingswet zijn de WBE's verantwoordelijk voor de uitvoering van een door de FBE vastgesteld faunabeheerplan met betrekking tot het hierboven genoemde beheer, schadebestrijding en jacht. Deze taken worden uitgevoerd in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders.

Als het aankomt op de realisatie van beheer en schadebestrijding, dan zijn de 21 Drentse WBE's voor de provincie Drenthe belangrijke partners. De activiteiten van de WBE's gaan echter verder dan beheer, schadebestrijding en jacht. Vanuit WBE's wordt bijvoorbeeld ook, vaak in nauw contact met agrariërs, gewerkt aan biotoopverbetering of het adviseren over de toepassing van preventieve middelen ter voorkoming van aanrijdingen met reeën. Ook bij het verzamelen van gegevens zoals het uitvoeren van tellingen in het veld spelen de WBE's een belangrijke rol.

TERREINBEHERENDE ORGANISATIE (TBO)

De drie TBO's in Drenthe, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Het Drentse Landschap, zijn voor het beschermen en beleven van onze flora en fauna van grote betekenis. Zij dragen zorg voor het behoud van veel kwetsbare leefgebieden en geven veel publieksvoorlichting. Daarnaast zijn TBO's belangrijk bij het verzamelen van waarnemingen en monitoren van ontwikkelingen in hun terreinen. Verder zijn TBO's, en ook particulieren, als eigenaren in de Natura 2000-gebieden sterk betrokken bij het uitvoeren van de Natura 2000-beheerplannen en spelen zij in en buiten Natura 2000-gebieden een cruciale rol bij de bescherming en verdere ontwikkeling van aanwezige natuurwaarden.

BELANGENORGANISATIES

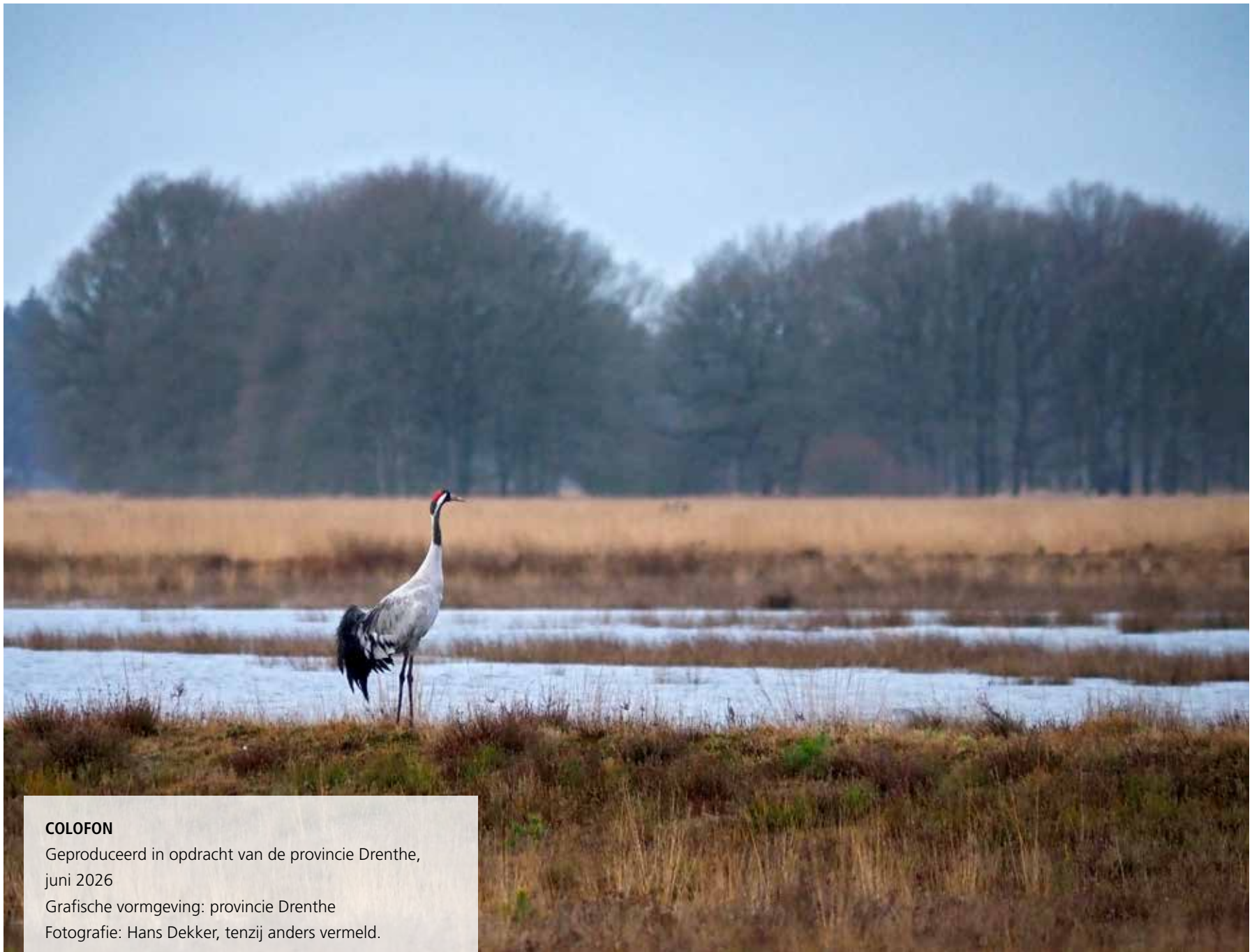
Er zijn meerdere belangenorganisaties betrokken bij het flora- en faunabeleid. Hoewel sommige doelstellingen van enkele organisaties duidelijk conflicteren met die van de provincie, zijn er ook punten waarop deze een waardevolle inbreng leveren voor ons flora- en faunabeleid. Deze organisaties kunnen met hun kennis een waardevolle bijdrage leveren door praktische adviezen te geven om flora- en fauna te beschermen. Maar ook het bieden van een kritische houding ten aanzien van jacht, beheer en schadebestrijding helpt ons als overheid om steeds verantwoording af te leggen over noodzaak, nut en onderbouwing van het gevoerde beleid.

VRIJWILLIGERS

Er zijn in Drenthe tal van vrijwilligers actief op het gebied van flora en fauna, zowel lokaal als op provinciaal niveau. Hun activiteiten omvatten onderzoek, praktische bescherming of voorlichting en natuureducatie. Veel vrijwilligers voeren hun werkzaamheden uit vanuit organisaties die deze activiteiten stimuleren en coördineren. De door hen verzamelde waarnemingen van planten en dieren zijn zeer waardevol voor de provincie om beleidskeuzes te kunnen onderbouwen. Met praktische bescherming van bijvoorbeeld boerenlandvogels of uilen dragen vrijwilligers bij aan behoud van onze flora en fauna. De natuureducatie en voorlichting over planten en dieren verloopt via meerdere sporen. Buiten het vrijwilligerswerk is ook de professionele tak van bijvoorbeeld het IVN belangrijk voor onderwijsprojecten.

ZWARTBLAUWE RAPUNZEL

COLOFON

Geproduceerd in opdracht van de provincie Drenthe,
juni 2026

Grafische vormgeving: provincie Drenthe

Fotografie: Hans Dekker, tenzij anders vermeld.

